

Onderzoek naar ervaringen selectief droogzetten

Een **goede start** met minder **antibiotica**

De ervaringen van veehouders met het selectief droogzetten zijn voorzichtiger positief. Uit onderzoek van de GD blijkt dat veehouders hier in 2013, nog voordat er een richtlijn beschikbaar was, al voortvarend mee aan de slag zijn gegaan.

Om inzicht te krijgen in de toepassing van selectief droogzetten in 2013, is in 2014 een onderzoek gedaan onder 179 willekeurig geselecteerde Nederlandse melkveehouders, met financiering van het toenmalig Productschap Zuivel (PZ). Alle deelnemers hadden een melkstal (dus geen melkrobots) en hun uiergezondheidssituatie en het antibioticumgebruik over 2013 waren nauwkeurig in beeld. Het doel van het onderzoek was inzicht krijgen in de toepassing en beleving

van selectief droogzetten in 2013 en de uiergezondheid op deze bedrijven. De melkveehouders zijn in april en mei 2014 telefonisch geïnterviewd over hun beleving van selectief droogzetten en antibioticumreductie. In dat jaar, 2014, is ook een richtlijn voor dierenartsen en veehouders opgesteld die handvatten geeft voor de praktische uitvoering van het selectief droogzetten. Het onderzoek richtte zich op de periode daarvoor, dus het 'overgangsjaar'.

Toepassing selectief droogzetten

Ondanks dat er in 2013 nog geen richtlijn voor dierenartsen en veehouders was, geeft driekwart van de geïnterviewde veehouders in dat jaar al aan de koeien in meer of mindere mate selectief droog te zetten.

De mate van selectief droogzetten van deze bedrijven is vergeleken met de voorwaarden die de KNMvD 'Richtlijn Droogzetten' een jaar later zou stellen; *vaarzen met een celgetal boven de 150.000 en koeien met meer dan 50.000 cellen per milliliter op de laatste MPR voor droogzetten kunnen met antibiotica worden drooggezet*. Hieruit bleek dat ongeveer de helft van de melkveehouders die selectief zijn gaan droogzetten (66) minder dieren zonder antibiotica had drooggezet dan de richtlijn in 2014 zou gaan voorschrijven en de andere helft (69) juist meer dieren.



Conclusies onderzoek naar selectief droogzetten

Onderzoek naar selectief droogzetten onder 179 willekeurig geselecteerde Nederlandse melkveebedrijven in 2013:

1. Driekwart past selectief droogzetten toe;
2. Geen toename klinische mastitis, wel meer subklinische mastitis bij ouderekalkskoeien;
3. Praktische uitvoering is maatwerk en gaat gepaard met onzekerheid.

Uiergezondheid

De uiergezondheidsresultaten van de melkveehouders die de koeien al in 2013 selectief droogzetten lijken niet ongunstig te zijn. Deze bedrijven hadden vergelijkbare problemen met zichtbare mastitis als de andere bedrijven, maar het aantal ouderekalkskoeien met een verhoogd celgetal nam wel wat toe. Dit leidt echter niet tot meer gebruik van antibiotica als gevolg van uiergezondheidsproblemen. Van de ondervraagden gaf 13 procent aan het gevoel te hebben dat de uiergezondheid verslechterde na de introductie van selectief droogzetten, waar 21 procent juist een verbetering van de algehele uiergezondheid beleefde. Opvallend was dat veehouders die in 2013 selectief zijn gaan droogzetten en vonden dat de uiergezondheid verslechterde, in werkelijkheid gemiddeld geen slechtere uiergezondheid

op hun bedrijf hadden. Ook hieruit blijkt: heb je eenmaal een negatieve ervaring gehad met een koe, dan kan dat soms zwaar wegen in de algehele beleving.

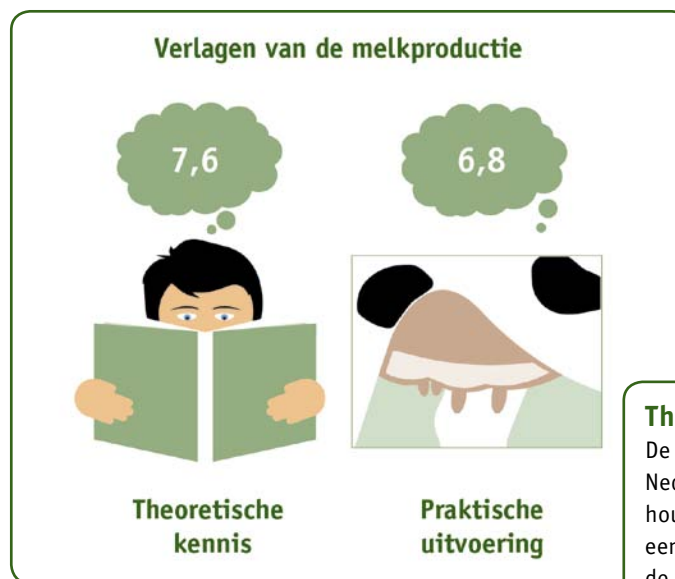
Goede start

Melkveehouders zijn in 2013 zeer voortvarend met selectief droogzetten aan de slag gegaan. De belangrijkste redenen zijn de financiële consequenties (minder aankoop van antibiotica), de verbetering van de volksgezondheid, het bewuster omgaan met diergezondheid en diergeneesmiddelengebruik en het verbeteren van het imago van de sector in de maatschappij. Het blijkt dat bijna driekwart van de ondervraagde veehouders het terugdringen van antibioticumgebruik belangrijk vindt. Verreweg de meeste veehouders vinden dat ze goed bezig zijn met selectief droogzetten en dat ze met een lager antibioticumgebruik nog steeds een goede boer kunnen zijn. De groot-

ste belemmeringen van het vernieuwde antibioticumgebruik blijkt de beperkte keus te zijn aan beschikbare middelen. Ook speelt de onzekerheid mee of een koe zonder antibiotica beter wordt, langer ziek blijft of mogelijk een verhoogd risico loopt op vervroegde afvoer. De dierenarts is het eerste aanspreekpunt voor selectief droogzetten. Ook stimuleert hij of zij om minder antibiotica te gebruiken.

Zelfreflectie

Gemiddeld geven de ondervraagde veehouders zichzelf een 7,5 voor theoretische kennis en een 7 voor de praktische uitvoering rondom het droogzetten van de koeien. Als aandachtspunten om de succeskans van selectief droogzetten te vergroten noemden de geïnterviewden vooral 'het verlagen van de melkproductie naar minder dan 12 liter per dag voor droogzetten' en 'aandacht voor huisvesting en hygiëne bij de droge koeien'.



Theorie vs. praktijk
De 179 ondervraagde Nederlandse melkveehouders gaven zichzelf een rapportcijfer voor de theoretische kennis en praktische uitvoering rondom het droogzetten van koeien. Hier zijn de gemiddelde rapportcijfers van de melkveehouders weergegeven.